GÜNAYDIN

usturuba 32

Usturamız yüzünde okşuyorken derini,
Berberden al dünyanın en son haberlerini!

-Berber Ajans -

İnceleme

PARAMIZIN DEĞERİ

Yazan : Ord.Prof.Paf-Puf. Dr. dır. Dâim Değer

Seçim sath-ı mâiline girdiğimiz bugünlerde Allah cemi cümle vatandaşlarımızla birlikte maliye bakanımızı da her türlü kazadan belâdan saklasın ve paramızın değerini düşmekten korusun.

Son günlerde, muhalefetin, her türlü asıl ve esastan mahrum iddialarından biri de, paramızın değerinin düştüğü yolunda çıkarılan dedi - kodulardır. Bu konu üzerinde durmamız yerinde olur.

Paranın değerinin düşmesi ne demektir? Bunu halkın anlayacağı bir dille anlatalım. Diyelim ki, bir işçi ortalama olarak günde yirmi lira kazanıyor. Bu yirmi lirayla pazardan bir kilo ekmek, yarım kilo et, bir kilo domates ve üç tane de körpe hıyar alabiliyor. Tabiî pazardan alabildiği bu yiyecek maddeleriyle işçi kendisini ve ailesini geçindiremez. Bunun üzerine işçiler gündeliklerinin artırılmasını ister - ler. Diyelim ki, işçi gündelikleri yirmi liradan otuz liraya çıkarıldı.

İşçi gündeliklerinin artışı pazara da yansıyacağından bu sefer işçi pazardan bu otuz lirayla bir kilo ekmek, yarım kilo domates ve iki körpe hıyar alabilir. Yine geçinemeyeceği için gündeliğinin artırılmasını ister. Diyelim ki işçi gündeliği elli lira oldu. Bu elli lirayla işçi pazardan ancak, bir kilo ekmekle bir tane de körpe hıyar alabilir. İşçi yine gündeliğinin artırılmasını ister. Bu kez işveren haklı olarak "Allah gözünü doyursun. Gündeliğini elli lira yap - tım, daha ne yapayım?" diye yakınmaya başlar. Bunun üzerine işçiler greve gider. Bir takımı toplum polisi copu yedikten, kimisi de işten çı-

karıldıktan, hapse girdikten sonra geriye kalanların gündeliği, diyelim, yetmiş liraya çıkarılır. Bu artış pazara da yansıyacağından fiyatlar yükselir ve işçi yetmiş lirayla pazardan ancak bir tane körpe hıyar alabilir. Bu böylece devam eder ve işçi sonunda artan gündeliğiyle bir körpe hıyar bile alamaz olur, ancak bir kart hıyar alabilecek duruma düşerse, işte o zaman paranın değeri düşmüş demektir.

Durumu işçi yönünden incelediğimiz gibi, bir de işveren ve tüccar yönünden inceleyelim. İktisat ilminde çok meşhur bir Mr. Patson misali vardır. Mr. Patson'a babasından on bin lira miras kalır. Parasını çoğaltmak için, ne yapacağını iş adamlarına sorar. Onlar da demir ticareti yapmasını salık verirler. Mr. Patson, on bin lirasiyle üç ton demir alır. Daha ertesi gün demir fiyatları yüzde yüz arttığından Mr. Patson elindeki demirleri yirmi bin liraya satar. Bu sefer yirmi bin liraya ancak bir ton demir alabilir. Fiyatlar yine durmadan arttığından elindeki bir ton demiri otuz bin liraya satıp bununla ancak iki yüz kilo demir alabilir. İki yüz kilo demiri elli bin liraya satar Mr. Patson boyuna kazandığı için çok memnundur. Bu böyle devam eder. Sonunda Mr. Patson'un yüz bin lirası olur. Ama demir o kadar pahalılanmıştır ki, Mr. Patson ancak bir temel çivisi alabilir. Bu temel çivisini duvara çakar ve kendini çiviye asıp kurtulur. İktisatçılar derler ki, bu bile paranın değerinin düştüğünü göstermez. Çünkü Mr. Patson, elindeki parasiyle kendini asabilecek bir temel çivisi satın alabilmiştir. Ancak bir kundura çivisi alabilip kendini asamasaydı, işte o zaman paranın değeri düşmüş sayılırdı.

Türkiye'ye gelince durumu hiç de umutsuz değildir. Görülüyor ki, bir kart hıyarla bir temel çivisine yetecek olan mangırımızın değeri her zamankinden daha yüksektir.

- Öyle namuslu kadın ki, kızının yanından bir dakka ayrılmaz !

Huy Canın Altında

General,

-Artık emekli oldum karıcığım ... dedi...

Karısı,

-Öyleyse sana bir sivil elbise gerekli...dedi.

-Evet.. Şöyle düğmeleri pırıl pırıl, apoletleri sırmalı, pantolonu da kalın zıhlı bir sivil elbise...

BİR SİZDEN

YA SONRADAN?

Yaveri Rapp', iki subayını terfi için Napolyon'a öneride bulununca İmparator,

-Bu kadar çabuk terfiden yana değilim, dedi, bizim zamanımızda terfiler böyle hızlı değildi. Ben bile yıllarca teğmen olarak kaldım.

Rapp, Napolyon'a,

-Evet ama, dedi, kaybettiğiniz zamanı sonradan çok hızlı telâfi et - tiniz...

✡

İHTİLÂLİN MEYVASI

Fransız Büyük Devriminin az öncelerinde tiyatrolarda bile karı - şıklıklar çıkıyordu. "Teatre Française" de bir gece, halkla aristokratlar arasında kavga çıktı. Düşes de Biron'un başına atılan bir elma, asilzâde kadının başına geldi. Ertesi gün düşes bu elmayı bir mektupla bir - likte La Fayette'e yolladı. Mektuba şunları yazmıştı :

"Mösyö, bana kadar ulaşan ihti - lâlin ilk meyvasını size sunmama müsaadelerinizi rica ederim."

YAVAŞ YAVAŞ

Ünlü oyun yazarı ve oyuncu Sacha Guitry ile babası Lucien Guitry, ölen sevmedikleri bir akrabaları - nın cenaze törenindeydiler. Korkunç bir sıcak vardı. Güneş erimiş kur - şun gibi tepelerine akıyordu. Cenaze arabasının arkasından ağır ağır giderlerken Baba Guitry oğluna,

-Bana bak dedi, akrabamızın ölümüne yavaş yavaş acımaya başlıyorum, bu sıcakta kavrulmadan ölüp kurtuldu diye...

✡

HEP ALIR

Talleyrand, Dışişleri nâzırlığı sırasında, bir maliyeciyi çağırmak için adam yollamıştı.

Dönen adam,

-Banyosunu alıyormuş efendim.. deyince Talleyrand,

-Böyle olacağı belliydi, dedi, mutlaka her zaman bişey alır...

✡

MUTLULUK

Romancı Vicky Baum, aile mut - luluğunun sağlanmasını şu şarta bağlıyor :

"Aklı başında bir koca, karısı - nın doğum yıldönümünü hiç bir za - man unutmamalı, ama o gün onun bir yaş daha ihtiyarladığını da hatırla - mamalıdır."

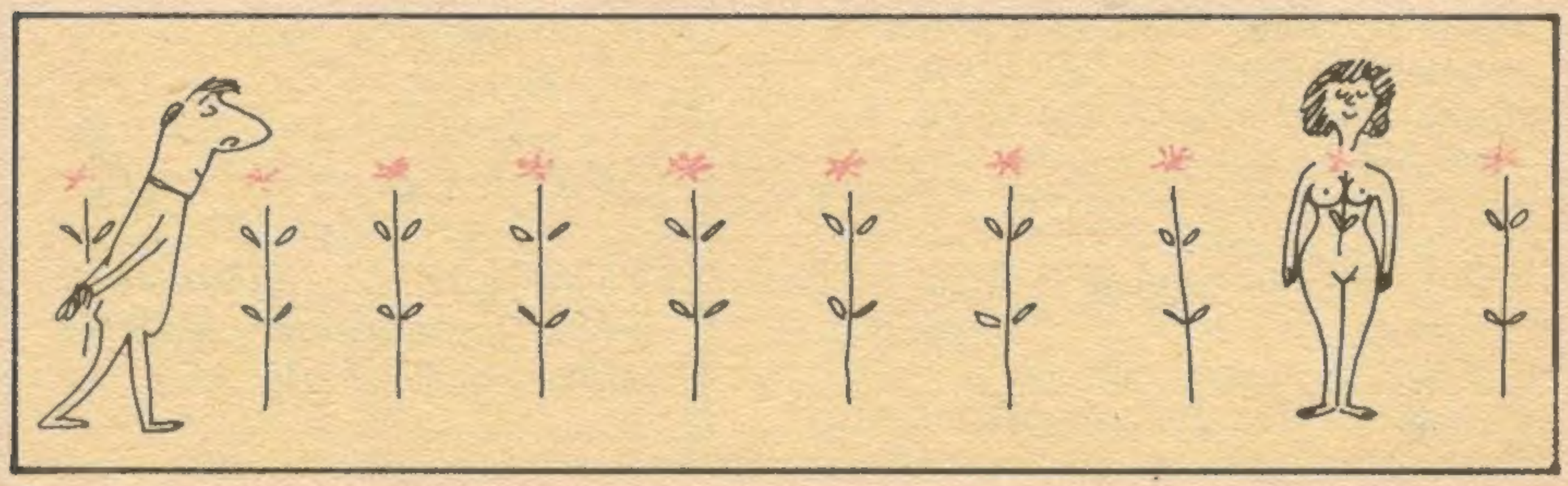

YOKUŞ

Ahmet Refik, Çallı İbrahim'e sordu:

-Akşamları nerde demleniyorsun?

-Evde.

-Neden?

-Efendim, bizim ev dağ tepesinde... Orda içip aşağı inmek kolay ama, aşağıda içip yukarı çıkmak imkânsız.

☆

İNCİLİ ÇAVUŞ

İncili Çavuş, Padişahın isteği üzerine vezirlerden birinin taklidini yaparak Padişahı eğlendirmiş.

Bunu duyan vezir kızmış,

-İncili'yi geberteyim de âleme ibret olsun! demiş.

Can derdine düşen İncili Padişaha koşup durumu anlatmış. Padişah.

-Hele öldürsün de göreyim. Ben de onu asarım.. deyince İncili,

-Aman padişahım, demiş, beni öldürmeden önce onu assanız olmaz mı?

☆

KABUL

Elinin sıkılığıyla tanınmış gazetecilerimizden Halil Lütfi'ye bir arkadaşı,

Senden iki ricam var, dedi. Birincisi bana 500 lira borç vermen. İkincisi de, altı ay sonra, sana ayda yüzer lira ödememi kabul etmen...

Halil Lütfi,

-Hiç üzülme, dedi, ikincisini kabul ediyorum.

BİR BİZDEN

BİZE BIRAKMADIN

Ünlü ortaoyuncusu Kavuklu Hamdi, bir oyunundan sonra, sonradan çok zengin olmuş bir çocukluk arkadaşıyla karşılaşıyor. Adam, üstüste giyinmiş, kuşanmış, kürkler içinde..

Zengin adam, Kavuklu Hamdi Efendi'ye,

-Yahu, sen hâlâ çulsuz musun? diye sorunca, Hamdi efendi,

-Çulu eşekler örtünür.. demiş.

-Eeee... Sende o bile yok..

Kavuklu Hamdi, üstüste giyinmiş kürklü arkadaşını baştan ayağa süzüp,

-Bize bişey bırakmadın ki, demiş, hepsi sırtında...

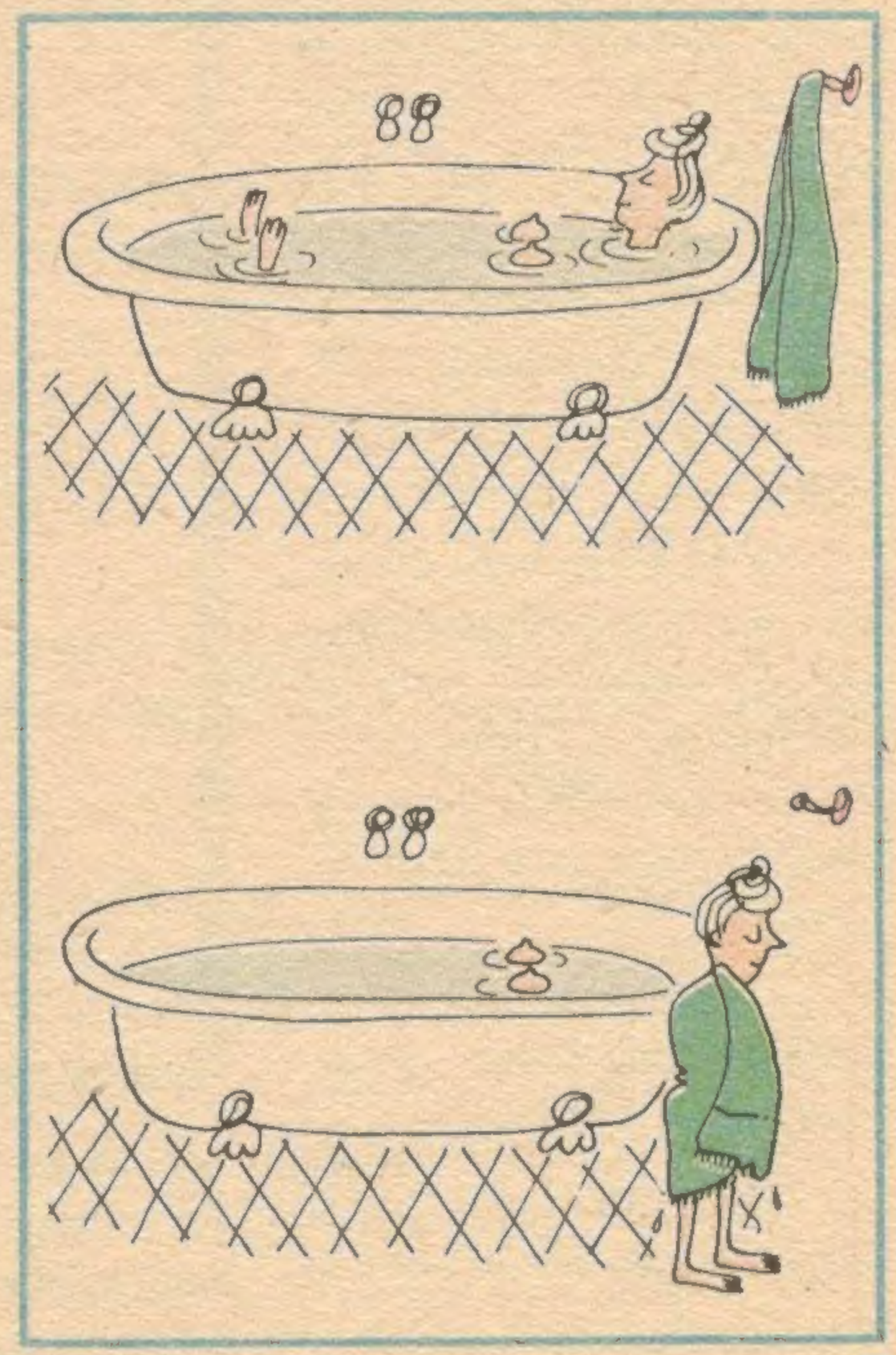

Basın Hürriyeti

Yazan :
Giovanni Guareschi

Oğlum yazı yazmasını öğreniyor. Dün çalışma odamın duvarında bir yazı gördüm : "Kahrolsun Baba !" Yazının yanındaki acayip hiyeroglifl ere işaret koyan kızımsa kasılarak,

-Ben, ben...diye bağırdı.

Oğlana "Kahrolsun" un nasıl yazıldığını, kızıma da duvarlara resim çizmek için iskemleye çıkmanın doğru olmadığını anlattım.

-İkibuçuk yaşında bir çocuğun iskemleye tırmanması tehlikeli birşey dedim.

Bugün kız beni elimden tutup mutfağa götürdü. Bu sefer on santim yüksekliğe çizilmiş başka hiyeroglifleri görebilmek için yerlere eğilmem gerekti. Kız,

-Ben "Baba aptal" iskemleye çıkmadan yazdım, diye anlattı..

-Pek güzel, dedim, böylece nizamdan ayrılmamış oluyorsun.

TANRI KORUSUN

Londra Üniversitesi Tıp Fakültesi profesörlerinden biri saray hekimliğine atanınca, dersanedeki karatahtaya şöyle yazmıştı:

"Hocanız, Kralımız Beşinci Jorjun özel hekimliğine atandığını, öğrencilerine memnuniyetle bildirir."

Profesör, ertesi gün derse gelince, karatahtadaki yazısının altına, İngiliz millf marşının şu ilk mısraının yazılmış olduğunu gördü:

"Tanrı Kralı korusun! "

Bana Cioyanni derler, ama asıl adım Demokrasidir. Propaganda bakanımız ise karım ... İspatı mı? Aynı duvarda ama, daha yüksekte "Yaşasın anne !" diye bir yazı var.

Mizah Edebiyatı Tarihimizden bir yaprak

HAPSEDİLEN İLK MİZAHÇI

Abdülhamit padişah olunca, susturulmuş olan mizah gazeteleri yeniden çıkmaya başladılar. Ama genç Abdülhamit'in hoşgörüsü uzun sürmedi. Sadrazam Mithat Paşa'ya, gazetelere baskı yapılması için "İrade" gönderdi. Mithat Paşa'nın yerine sadrazamlığa getirilen Ethem Paşa, Abdülhamit'in buyruğuna uygun olarak yayınladığı bildiride "Kanuna göre cezayı gerektirecek şeyleri rumuz ve birtakım müstehcen resim ve şekiller aracılığıyla yapanların ... Ağır cezalara çarptırılacağı" nı ilân etti.

Bu bildiri basında geniş tepkilere yol açtı. Teodor Kasap Efendi'nin çıkardığı "Hayal" adlı mizah gazetesinde, ayağı prangalı, eli-kolu sımsıkı bağlı bir adam karikatürü yayınlandı.

Karikatürün altında şu yazı vardı :

"Matbuat kanun dairesinde serbesttir"

Babıâlî'de, o zamanın basın mahkemesi olan "Meclis-i ahkâm-ı adliye" Teodor Kasap Efendi'yi üç yıl hapse mahkûm etti. Bu, Türkiye'de bir mizahçının ilk hapse mahkûm oluşuydu.

SERSEM

Delikanlı,

-Sürpriz yapalım, nişanlanacağımızı hiç kimseye söyleme! dedi.

Kız,

-Kimseye söylemem, ama Ayten'e söyleyip çatlatacağım...dedi.

-Neden?

-Bana, sen ancak sersemin biriyle nişanlanabilirsin, demişti de...

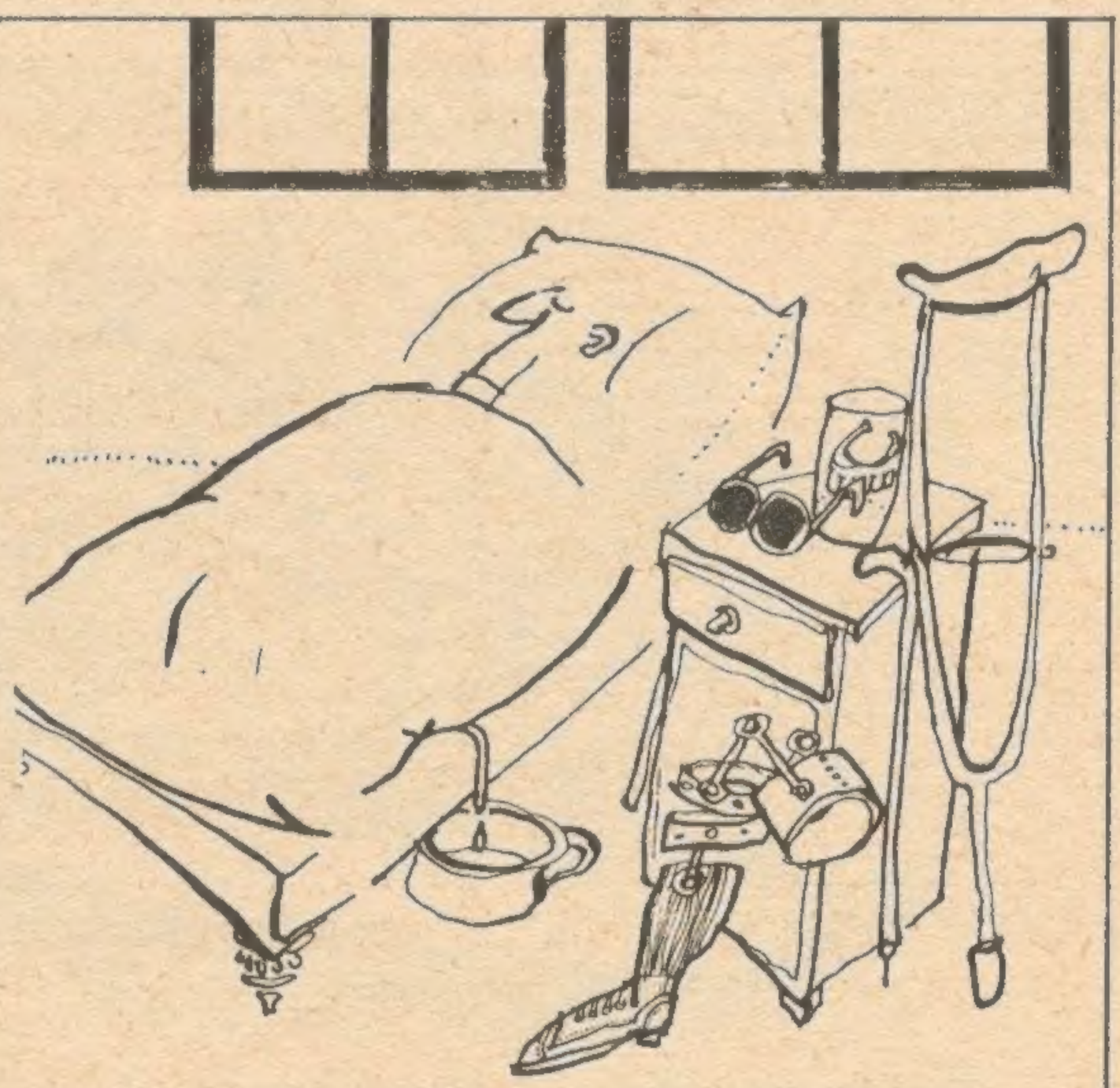

KİRAZ'IN SEKRETERİ

-Yalnız imaamı kurut, yeter!

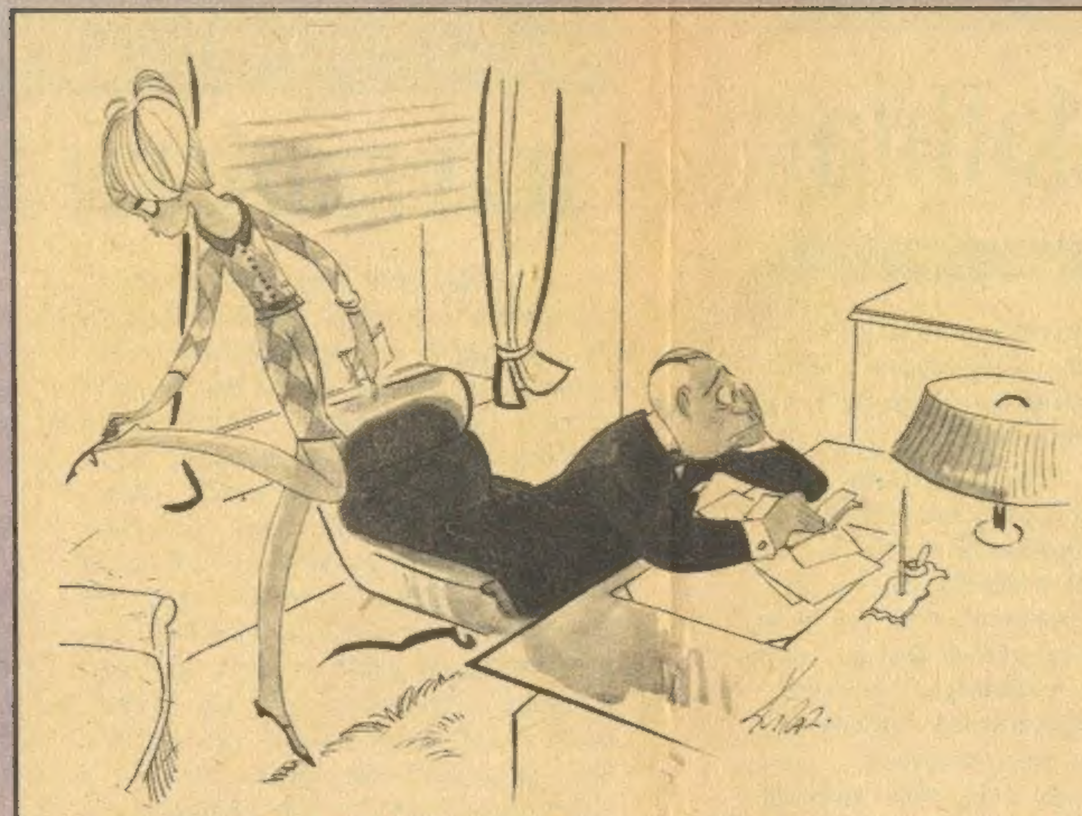

-Tatsız bir ziyafet oldu... Herif hem sözleşmeyi imzalamadı, hem de içinde şampanya içip iskarpinlerimi berbat etti...

-Cıgarayı bıraktırdım, şimdi de sakızdan vaz geçirmek için bir çare düşünmeliyim...

-Büroda yaptıklarımızı tekrarlayacaksak, ne diye kıra geldik?

-Çabuk, kalk ayağa da temizleyeyim...

-Bir şey mi dediniz patron?

Burhan Felek'ten bir fıkra

Deliler, Akıllılar

Rivayet ederler ki, bir gün bir aslanla bir avcı ahbap olmuşlar. Avcı bir eski kişizade imiş. Aslanı şatosuna davet etmiş.

Avladığı hayvanların başlarını ve postlarını -Nezaket icabı- göstermemiş ama şatonun büyük merdivenini çıkarken sahanlığın üstüne asılmış bir tabloyu göstererek:

-Ne güzel değil mi? diye sormuş.

Tabloda bir avcı vurduğu aslanın başına ayağını vurarak zaferini ilân ediyormuş. Aslan gülümsemiş:

-Güzel, ama biz yapsak bu tabloyu başka türlü yapardık, cevabını vermiş.

Rivayet ederler ki insanlar, akıllılar ve deliler olarak ikiye ayrılmıştır ve dünyayı akıllılar idare eder. Bunun yegâne delili akıllı geçinen kimselerin kendilerine akıllı ve kendileri gibi düşünmeyenlere deli demekte oluşlarıdır.

Avcının aslana sorduğu gibi, çizdiğimiz tablo hakkında bir de biz deli dediklerimizin fikirlerini sorsak acaba ne cevap alırız. Daima haktan hakkaniyetten bahsederiz, tek taraflı işlerden şekvacı oluruz da deliye deli, kendimize de akıllı hükmünü gene kendimiz veririz. Haydi delilerin deliliğine biz karar veriyoruz, bari kendi akıllı oluşumuza başkaları hükmetsin, değil mi?

Mademki deli, akıllı lâfını açtık, gelin şu fıkrayı beraberce okuyalım.

Bir heyeti sıhhiye bir tımarhaneyi teftiş ederken, akıllı olduğu halinden belli bir adam dikkatlerini çekmiş. Doktorlardan birisi merakını yenememiş sormuş:

-Affedersiniz, burada işiniz ne?

Adamcağız cevap vermiş:

-Bir dakka, kızımı çağırayım....

-Efendim nasıl anlatayım? Ben yetişmiş kızı olan bir kadınla evlenmiştim. Günün birinde babam, o yetişmiş kızı zevce olarak aldı. Böylece karım kaynatasının kaynanası oldu. Derken babamın karısı olan üvey kızımın bir oğlu dünya ya geldi. Babamın oğlu olan bu çocuk benim kardeşimdi. Lâkin gene bu çocuk aynı zamanda karımın torunu olduğu için benim de üvey torunumdu. Böylece ben, baba bir kardeşimin üvey dedesi oluyordum. Aradan biraz zaman geçtikten sonra karım da bir oğlan çocuğu doğurunca oğlumun anabir kardeşi olan benim üvey annem aynı zamanda onun da büyükannesi oldu. Şimdi ben, büyükannesinin kardeşi olan oğlumun kardeşiyim. Ve bu hesaba göre, annemin kayınbiraderi, kendi çocuğunun halası olan bir kadının kocası, babasının yeğeni olan bir çocuğun pederiyim. Dahası var. Ben karımın kardeşi ve bizzat kendimin dedesiyim. İşte efendim, bundan dolayı burada bulunuyorum. Cevabını vermiş.

Ben bu fıkrayı yazdıktan sonra yarım saat odamın kapısını bulamadım.

26 Nisan 1951
(Cumhuriyet)

Atasözü olmuş beyit ve dizeler

Söz ve yazı arasında, atasözü gibi kullandığımız beyit ve dizeler vardır. Çoğumuz, bunların tam ve doğru biçimini ve bunları kimin yazdığını bilmeyiz. Bu ünlü beyitlerden bir kaçını sunuyoruz :

Güle gûş ettiremez, boş yere bülbül inler,
Varak-ı mihr ü vefayı okur kim dinler?
"Karamanlı Kâmi"

■

Geldimse n'ola ben şuara bezmine âhır :
Âdet budur, en sonra gelir bezme ekâbir.
"Ahlevi"

Aslında, "En sonra" yerine "Âhırda"dır.

■

Bize kâfir diyenin kendinde iyman olsa,
Dahleden dinimize bâri müselman olsa.
"Müneccim Bahayi"

■

Çeşm-i insaf kadar kâmile miyzan olmaz,
Kişi noksanını bilmek gibi irfan olmaz.
"Bursalı Tahir"

■

Nushan maraz-ı aşka ilâç eylemedi hiç,
Ey Şeyh-i keramâtfürûş, ez de suyun iç!
"Sâbit"

■

Âbisten-i safa vü kederdir leyâl hep,
Gün doğmadan meşîme-i şebden neler doğar.
"Kırımlı Rahmi"

■

"Neş'e tahsil ettiğin sagar da senden gamlıdır,
Bir dokun bin ah dinle kâse-i fağfurdan.
"Ali"

■

Kişiye her işi âlâ görünür,
Kuzguna yavrusu anka görünür.
"Şinasi"

Karikatür yarışması sonuçlanırken

- NASRETTİN HOCA KARİKATÜR YARIŞMASI'na onbeş binden çok karikatür gelmiştir.

- Seçilen 104 karikatür yayınlanmış, sahiplerine yüzer lira telif hakkı (Toplamı 10.400 lira) gönderilmiştir.

- Yayınlanan 104 karikatürden okurların seçeceği birinciye 1000, ikinciye 750, üçüncüye 500 lira ödül verilecek, ayrıca birinciye gümüş Nasrettin Hoca plakası armağan edilecektir.

- Birinci, ikinci ve üçüncüyü okurlarımız seçeceklerdir.

- Yayınlanan 104 yarışma karikatüründen hangisini beğendinizse, aşağıdaki kupona yazınız.

- Okurlardan aldıkları oy sayısına göre, birinci, ikinci, üçüncü belli olacaktır.

- Birinciliği alan karikatüre oy veren her okurumuza, Aziz Nesin'in karşı sayfada resimleri bulunan kitaplarından istedikleri bir tanesi armağan olarak gönderilecektir.

- Kitaplar: "Böyle gelmiş böyle gitmez - Altın Palmiye - Şimdiki çocuklar harika - Vatan Sağolsun - Düdükçülerle fırçacıların Savaşı - Üç Karagöz oyunu - Sosyalizm geliyor savulun "

- Aşağıdaki kuponu doldurduktan sonra kesip 6 ağustos gününe kadar (USTURA, P.K. 99 İstanbul) adresine postalayınız.

✂

Ad : .....

Adres : .....

.....

( ) Numaralı karikatürü seçtim.

İstediğim kitap: .....

HER OKURA BİR KİTAP

Aziz Nesin'in bu kitaplarından istediğiniz birine sahip olmak için, yarışma karikatürlerinden hangisini beğendiğinizi bildiriniz.

Yarışma karikatürleri

97

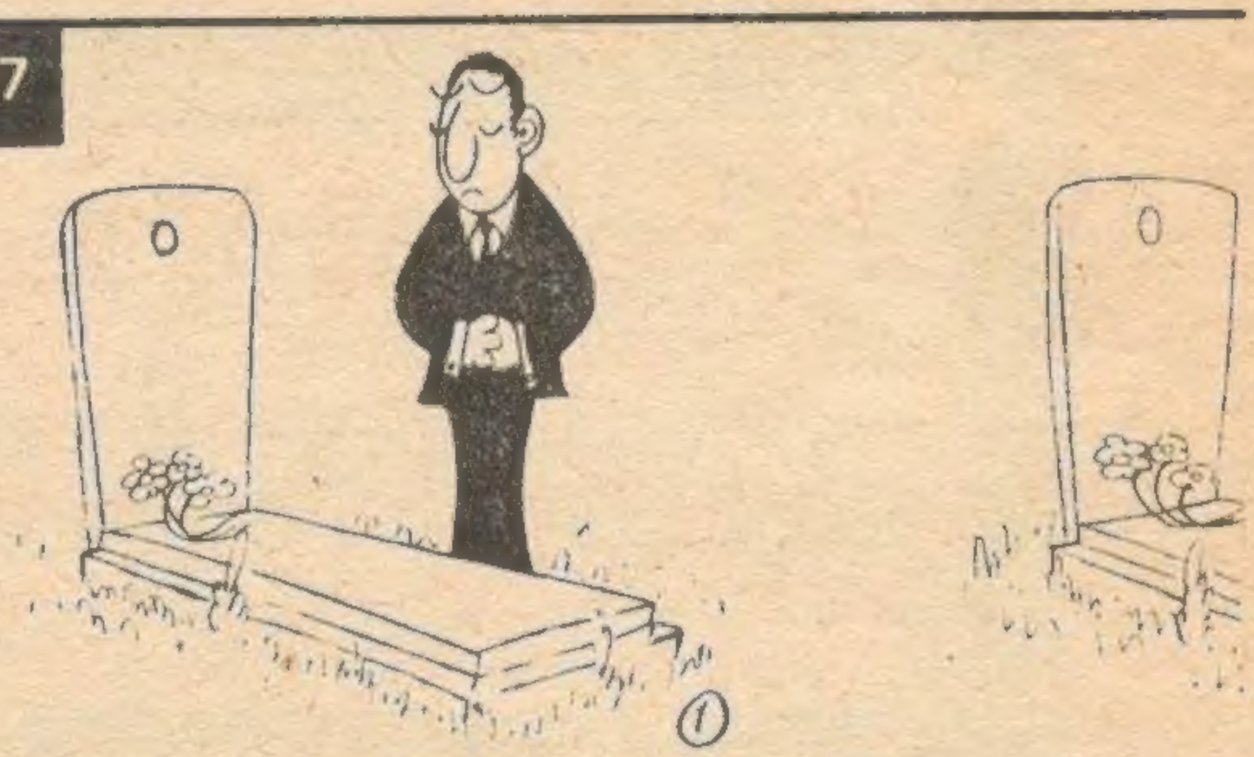

98

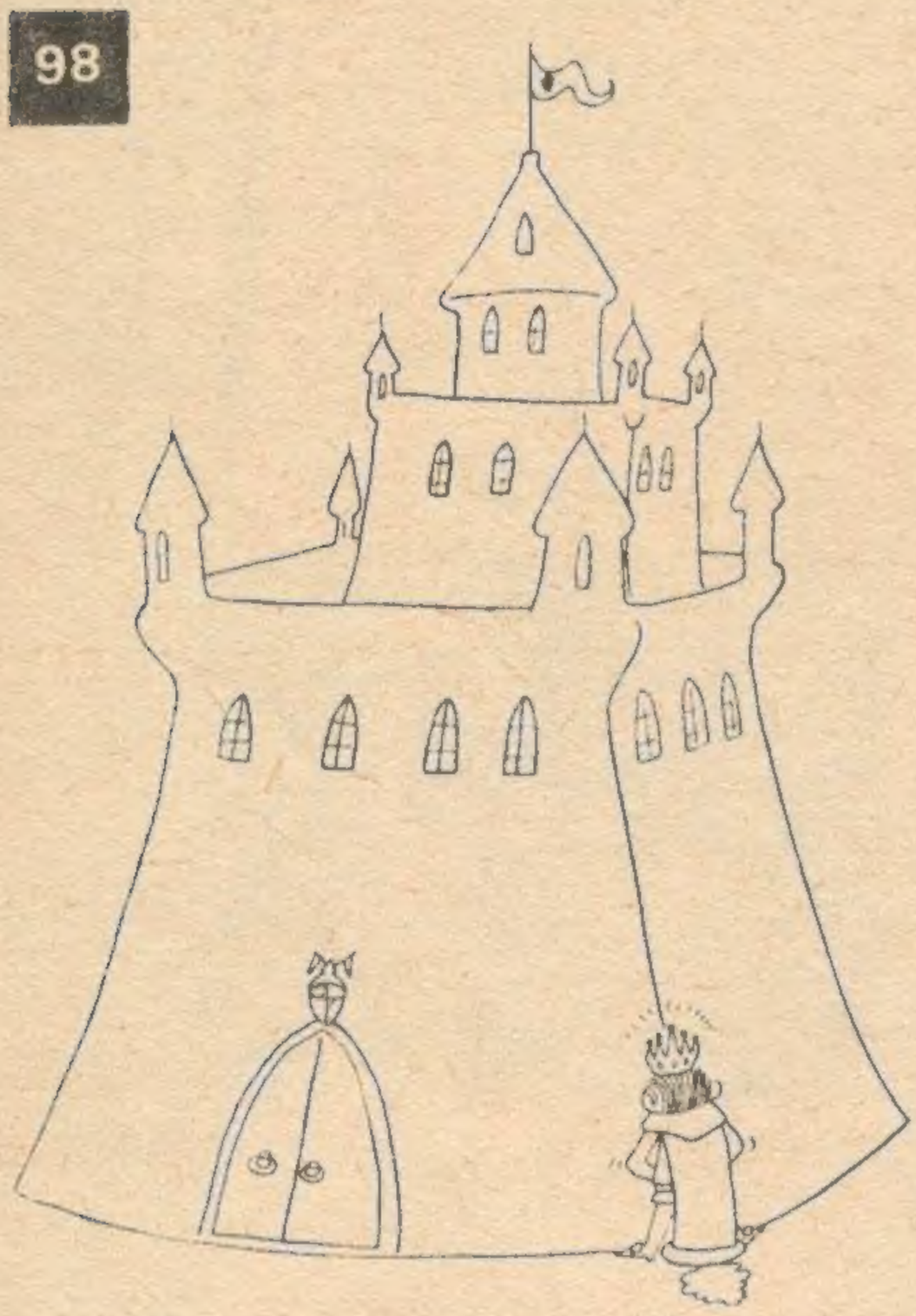

99

100

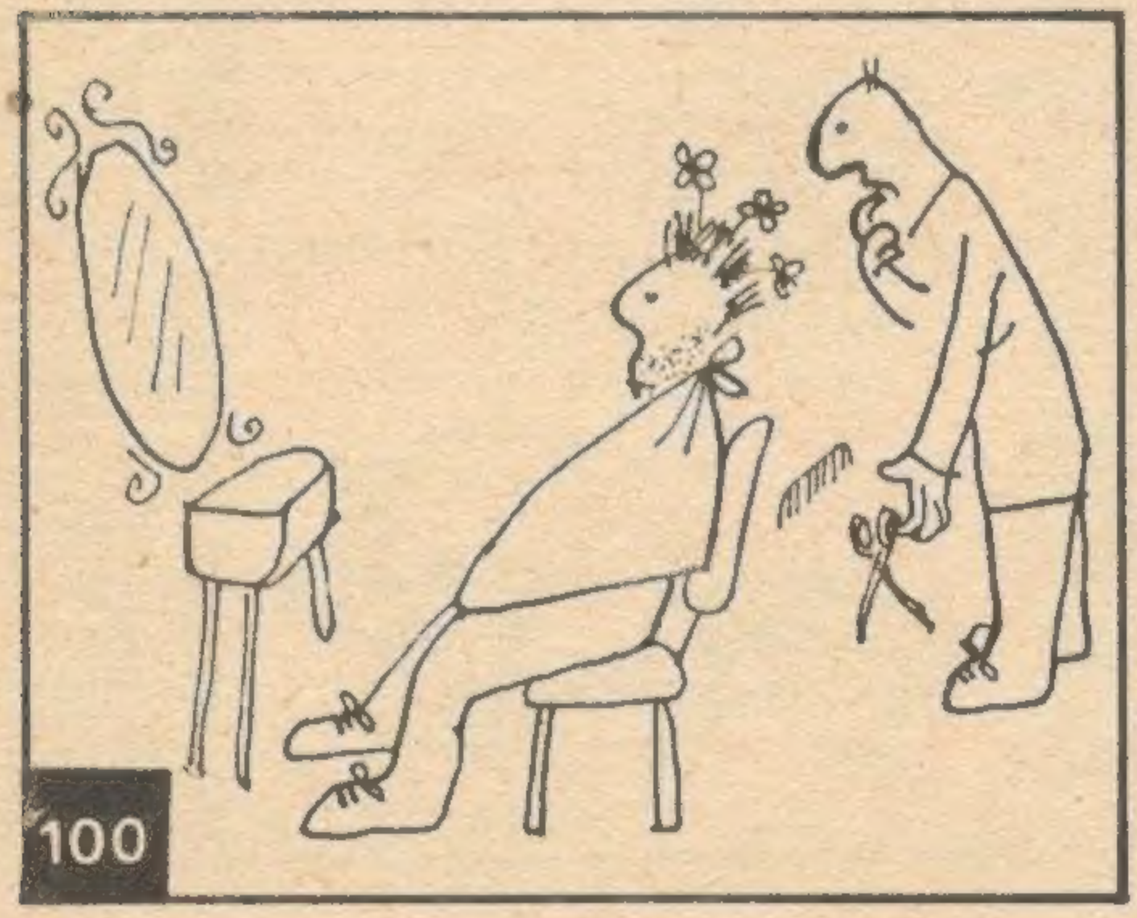

101

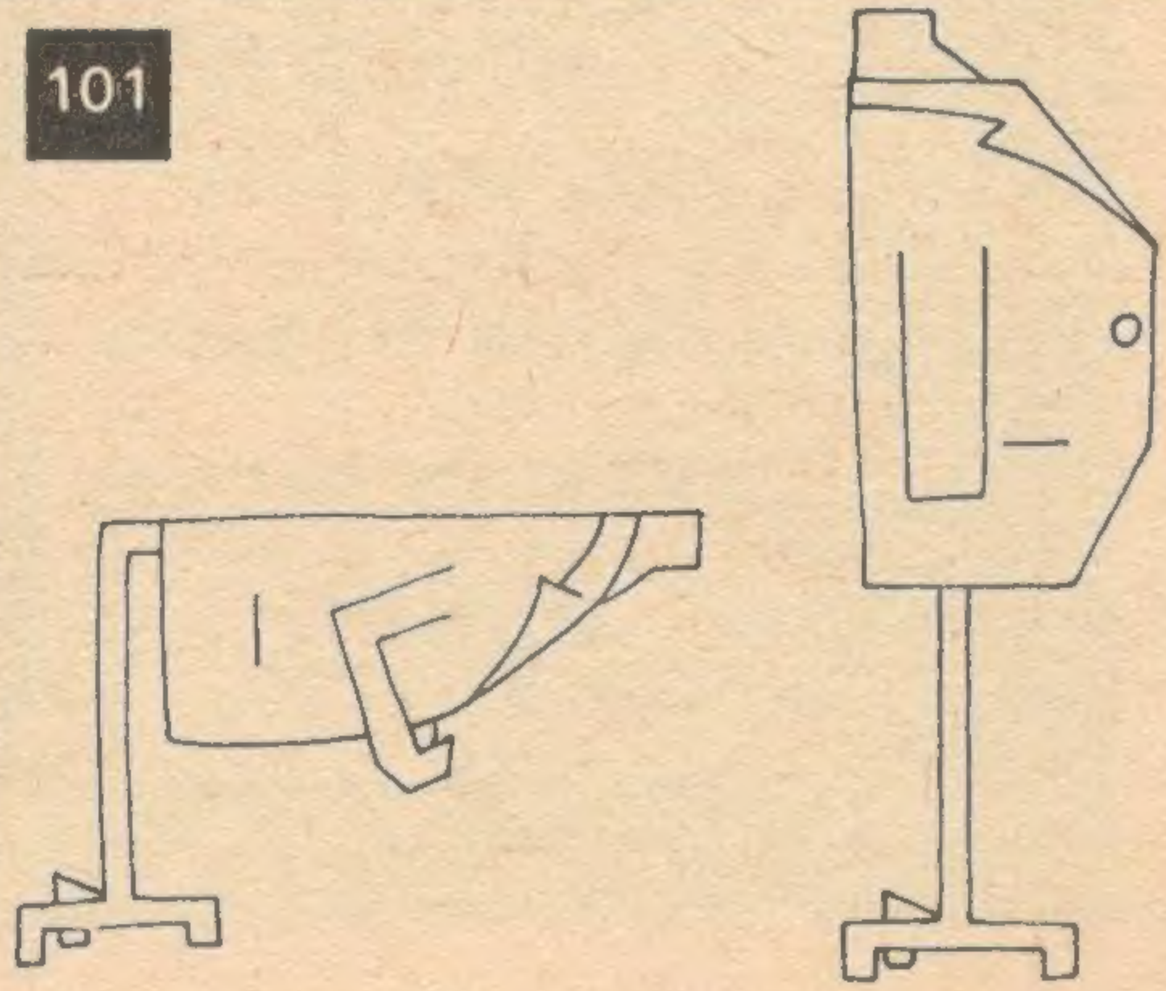

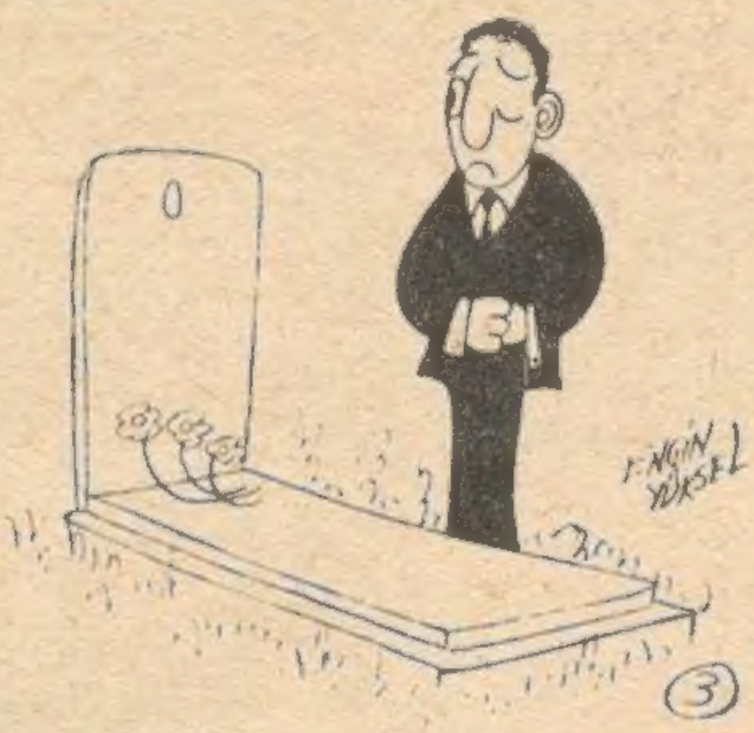

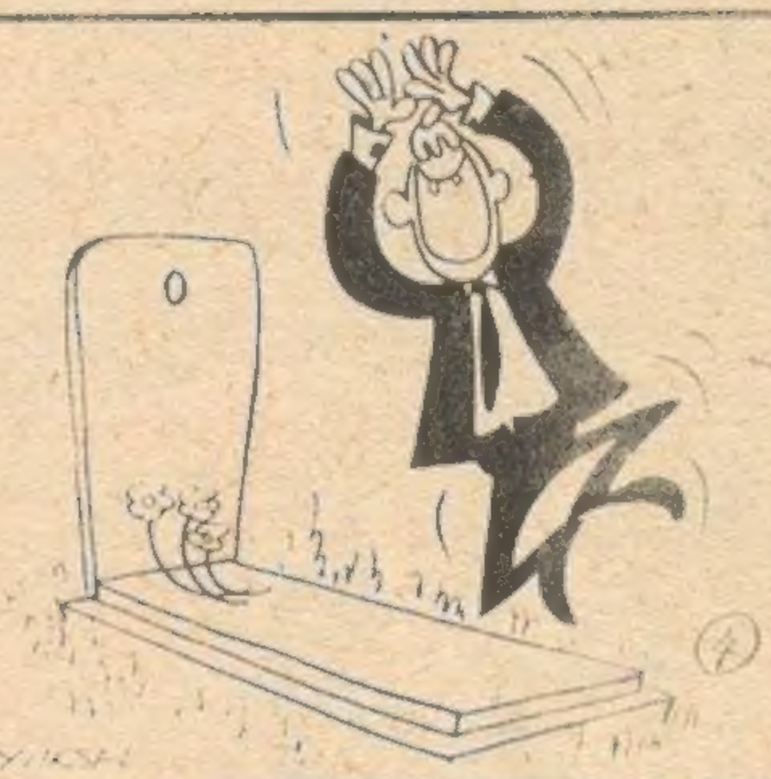

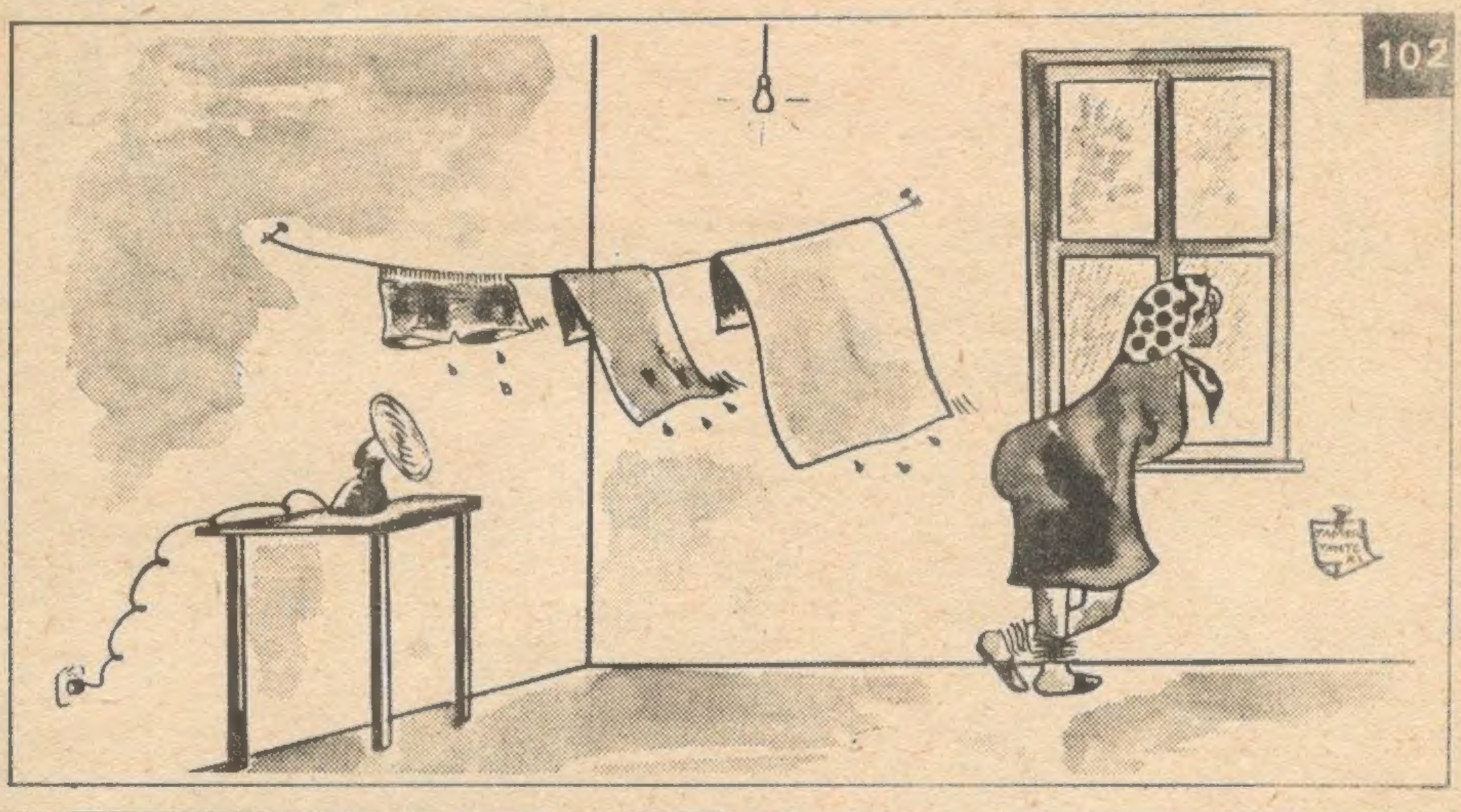

UNUTKANLIK

USTURA'ları biriktirip ciltletiniz.Çünkü evinize gelen bir konuğunuza bu cildi okuması için verirseniz, konuğunuz evinizde zamanını çok güzel geçirmiş olacaktır. En iyi ikram USTURA dergileridir.

-Heeey !..Goriiil!..
Nerelerdesin ?..